

Plenum

Fredag 8.5.2026 kl. 13.00—13.29

6. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av polisförvaltningslagen, lagen om Polisyrkeshögskolan och 1 kap. 10 § i polislagen

Regeringens proposition RP 16/2026 rd
Utskottets betänkande FvUB 6/2026 rd

Andra behandlingen

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 6 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslagen kan nu godkännas eller förkastas.

Debatt. — Ledamot Hänninen, varsågod.

Debatt

13.06 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut perusteellisesti. Venäjän raakalaismainen hyökkäyssota Euroopassa on nostanut esiin sen, miten sisäinen ja ulkoinen turvallisuus kietoutuvat yhteen. Hybridivaikuttaminen, rajahäiriöt, muuttunut rikollisuus sekä äkilliset, vaikeasti ennakoitavat tilanteet ovat usein ensimmäisenä poliisin vastuulla. [Hälinää — Puhemies koputtaa] He toimivat ensimmäisenä silloin, kun tilanne ei vielä ole selvästi sotilaallinen tai valtion rajat ylittävä.

Poliisi joutuu tänä päivänä vastaamaan yhtä lailla niin epäselviin droonihavaintoihin kuin nopeasti eskaloituihin sisäisiin häiriöihin sekä moniin tilanteisiin näiden välillä. Kun nämä häiriöt levittäytyvät samanaikaisesti useisiin tilanteisiin tai jatkuvat pitkään, poliisin nykyresurssit ovat lujalla koetuksella. Tämän koimme jo vuonna 2015 pakolaiskriisissä sekä korona-ajan Uudenmaan sulun aikana. Turvallinen Suomi rakennetaan yhdessä ja riittävin resurssein. Siksi on selvää, että nyt eduskunnalle uudelleen annettu esitys poliisin reservin perustamisesta on odotettu ja tervetullut.

Arvoisa puhemies! Tämän poliisin reserviä koskevan esityksen tarkoitus on turvata poliisin toimintakyky silloin, kun yhteiskunnan turvallisuutta koettelee laaja ja poikkeuksellinen pitkittynyt häiriö. Esitys ei ole keino korvata poliisin normaaleja resursseja, eikä sitä ole tarkoitettu yhteiskuntamme arkipäivän tarpeisiin. Kyseessä on ennen kaikkea varautumisen toimi, joka on osa kokonaisturvallisuuttamme.

Esityksessä ehdotetaan, että reservi perustuu poliisikoulutusta saaneisiin ihmisiin, heihin, jotka ovat saaneet laajan perus- ja ihmisoikeuksia sekä viranomaisen toimintavaltuuksia ja operatiivista toimintaa koskevan koulutuksen, olivatpa he opiskelijoita, työelämässä muualta kuin poliisivirasta tai eläkkeellä. Tarkasti rajattu ja osaava reservi vapauttaa kriisien aikana poliisin resursseja sinne, missä niitä tarvitaan, laskematta viranomaistoiminnan luotettavuuden tasoa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Punkt i protokollet PR 48/2026 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

13.09 **Ari Koponen ps:** Arvoisa herra puhemies! Maailmanpoliittinen turvallisuustilanne on muuttunut merkittävästi niin sisäisen kuin ulkoisen turvallisuuden osalta. Siksi onkin erittäin tärkeää, että tällä poliisireservillä varmistetaan poliisin toimintakyky vakavassa kriisitilanteessa.

Puhemies! Korostan, että tällä hallituskaudella poliisin resursseista on pidetty huolta ja poliisien määrää on kasvatettu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

13.09 **Merja Rasinkangas ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys, jolla perustetaan poliisin reservi osaksi Suomen turvallisuus- ja varautumisjärjestelmää. Esityksessä säädetään poliisin reservin muodostamisesta ja käyttönotosta tilanteissa, joissa yhteiskunnan turvallisuus kohtaa vakavia häiriöitä, poikkeusoloja tai puolustustilan. Yksinkertaisesti sanottuna kyse on siitä, että Suomi varmistaa poliisin toimintakyvyn myös kaikkein vaikeimmissa tilanteissa.

Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut nopeasti ja pysyvästi. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on osoittanut, että turvallisuusuhat voivat kohdistua yhtä aikaa sekä ulkoiseen että sisäiseen turvallisuuteen. Hybridivaikuttaminen, kyberhäiriöt, kriittisen infran uhat ja laajat häiriötilanteet ovat todellisia riskejä, joihin myös Suomen on varauduttava. Poliisin reservi olisi viimesijainen mutta välttämätön turvaverkko tilanteisiin, joissa samanaikaiset ja pitkäkestoiset kriisit kuormittavat poliisia eri puolilla maata. On tärkeää korostaa, että reservin käyttökynnys olisi erittäin korkea. Reserviä ei otettaisi käyttöön kevyin perustein, eikä esityksellä myöskään laajenneta poliisin toimivaltuuksia.

Arvoisa puhemies! Erityisen kannatettavaa esityksessä on se, että reservi rakentuu osamisen ja vapaaehtoisuuden pohjalta. Reserviin kuuluisivat poliisiopiskelijat, poliisikoulutuksen saaneet, muualla työskentelevät henkilöt sekä eläköityneet poliisit. Reservin kokonaisvahvuudeksi arvioidaan yhteensä noin 400—500 henkilöä, joista muita kuin poliisiopiskelijoita olisi vain joitakin kymmeniä.

Arvoisa puhemies! Esitys vahvistaa Suomen kriisinkestävyttä, tukee sisäistä turvallisuutta ja lisää yhteiskunnan valmiutta vastata uusiin turvallisuusuhkiin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nieminen, olkaa hyvä.

13.11 **Mira Nieminen ps:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys poliisin reservistä on osa varautumista poikkeuksellisiin turvallisuustilanteisiin. Hallintovaliokunnan mietintö sekä perustuslakivaliokunnan lausunto ovat selkeyttäneet esityksen reunaehdot mielestäni tärkeillä, olennaisilla sekä oikeussuojan kannalta välttämättömillä tavoilla.

Haluan korostaa erityisesti yhtä hyvin keskeistä periaatetta, jossa poliisin reservi ei ole eikä saa olla väline paikkaamaan poliisin arjen resurssipuutteita. Vaativissakin tehtävissä tulee pystyä huolehtimaan siitä, että poliisi hoitaa tehtävät omilla resursseilla. Se on ainoa sekä oikea ja kestävä tie. Tämä linjaus on aivan oikein kirjattu mietintöön perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla. Reservin käyttö on tarkoitettu vain vakaviin häiriötilan-

Punkt i protokollet PR 48/2026 rd

teisiin sekä poikkeusoloihin, joissa tarvitaan rajattua ja määräaikaista lisäkykyä hetkellisesti tai tapauskohtaisesti.

Tässä yhteydessä on tärkeää korostaa myös toista perustuslakivaliokunnan nostoa valtioneuvoston roolista. Päätöstä poliisireservin käyttöönotosta on pidettävä sen verran poikkeuksellisenä toimenä, että sen on kuuluttava valtioneuvostolle. Tämä vahvistaa demokraattista ohjausta, vastuunjakoja ja perusoikeuksien suojaa, kuten perustuslakivaliokunta on edellyttänyt. Nyt se on tässä esityksessä myös huomioitu.

Edellisten lisäksi omalta osaltani olen korostanut keskeistä kysymystä koulutuksen vaatimuksista. Myös hallintovaliokunta painottaa aivan oikein, että poliisin reserviin kuuluvan koulutuksen on oltava riittävää, ajantasaista ja tehtäviin nähden tarkoituksenmukaista. Tämä korostuu etenkin sen reservin osalta, joka ei ole ammattikorkeakoulutuksessa vaan tulee siviilistä poliisiuran ulkopuolelta. Viranomaistehtävissä ei ole varaa puutteelliseen osaamiseen, ja siksi koulutus on keskeinen edellytys turvallisuudelle ja yhteiskunnan luotamukselle.

Huomioitava on myös johtaminen näissä vaativissa tilanteissa. Vaikka resurssien käyttöä sovelletaan ensisijaisesti sellaisiin tehtäviin, jotka eivät ole vaativia, on syytä muistuttaa, että tehtävissä on aina eskaloitumisen vaara. Esimerkiksi liikenteenohjaus ja asiakaspalvelutehtävät voivat hetkessä muuttua vakavaksi tilanteeksi, jossa ohjaaja ei ole aivan vieressä kertomassa toimenpiteitä. Tällöin päätöksiä joutuu tekemään henkilö itse, ja siinä kokemus ja koulutus korostuvat.

Arvoisa puhemies! On lisäksi todettava, että poliisin tehtäväkenttä laajenee ja muuttuu jatkuvasti. Uudet velvoitteet, myös poliisin reserviin liittyvät, lisäävät johtamista, koulutusta ja hallinnollista työtä. Siksi resursoinnin merkitys on nostettava selvästi esiin. Uusia rakenteita ei voida säätää ilman, että huolehditaan niiden riittävästä rahoituksesta ja henkilöstöresursseista.

Lopuksi totean, että suomalaisella yhteiskunnalla on perusteltu tarve varautua, mutta varautumisen tulee aina olla järkevää, hallittua ja oikeusvarmuutta ylläpitävää. Poliisin reservi on nyt yksi keino turvata yhteiskuntarauhan ylläpitoa, mutta sen käyttö tulee rajata selkeästi poikkeaviin olosuhteisiin ja tukea aidosti asianmukaisilla resursseilla, kuten nyt on tässä esityksessä tehty. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

13.15 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies, hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Edustaja Hänninen hyvin kuvasi tuossa edellä tätä vahvasti turvallisuuskysymystä, joka nyt lopulta toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituskaudella. Viime vuosituhatlupien lopulla Suomessa oli käytössä tällainen täydennyspoliisijärjestelmä. Käytännössä heitä ei kuitenkaan koskaan käytetty, vaikka osa odotti kutsua jopa yli 16 vuotta ja oli valmiina vahvistamaan tämän maan poliisiturvallisuutta. Sipilän hallituskaudella otimme tämän asian uudelleen esille, ja silloin tämä kaatui perustuslakiongelmiin. Emme periksi antaneet kuitenkaan tämänkään jälkeen, ja nyt tällä hallituskaudella sisäministeri Mari Rantasen johdolla tämä asia maaliin saatetaan.

Suomeen perustetaan nyt siis sisäministeri Mari Rantasen esityksestä niin sanottu poliisireservi. Poliisin reservi koostuu tiettyssä opintojen vaiheessa olevista poliisiopiskelijoista sekä poliisikoulutuksen saaneista henkilöistä, jotka eivät työskentele poliisin tehtävässä vaan ovat jossain muussa tehtävässä tai ovat eläköityneet poliisin normaalista tehtävästä.

Punkt i protokollet PR 48/2026 rd

Tähän niin sanottuun poliisin valmiusjoukkoon otetaan nyt alkuun siis poliisiksi koulutettuja henkilöitä. Hallitusohjelmaneuvoittelussa tämä itse asiassa kirjattiin vielä niin, että tässä kokonaisuudessa olisi voitu hyödyntää myös esimerkiksi sotilaspoliiseja. Huomasin, että tässä jälkeeni puhuu puolustusvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Heikki Autto. On mielenkiintoista kuulla ja nähdä myös se, voisimmeko jatkossa laajentaa tätä koskemaan myös sotilaspoliiseja, jotka ovat saaneet ja saavat sellaisen koulutuksen, jota olisi helppo hyödyntää näissä tehtävissä.

Reserviin ilmoittautuminen on siis jatkossakin vapaaehtoista. Tavoite on, että noin 400—500 naista ja miestä tähän joukkoon saadaan mukaan. Tämän avulla tullaan varmistamaan osaltaan poliisin riittävät voimavarat kaikissa olosuhteissa, eli myös silloin, kun poliisin omat resurssit ja muista poliisiyksiköistä saatavat lisäresurssit eivät riitä eikä myöskään muiden viranomaisten virka-apu ole riittävää. Voisi ajatella, että tämäntyyppinen olisi käytössä esimerkiksi nyt paljon esillä olleessa äärioikeiston mielenosoituksessa, jossa pahoinpidellyksi joutui vastamielenosoittaja, tai sitten toisaalta näissä tilanteissa, kun olemme nähneet esimerkiksi, miten itsenäisyyspäivän aikaan äärivasemmistolaiset ovat esimerkiksi hakanneet poliisihevostia ja häiriköineet sotiemme veteraanien tuloa esimerkiksi itsenäisyyspäivän juhlaan ja moneen muuhun. En muista, mikä sen nimi on, mutta edustaja Zyskowicz muistaa sen. [Ben Zyskowicz: Olisiko ollut kuokkavieraat?] — Kuokkavieraat, kyllä, kiitos, edustaja Zyskowicz. — Eli kuokkavieraat, äärivasemmistolainen mellakointiryhmä. Tällaisissa tilanteissa voidaan tätä poliisin reserviä käyttää. Valtiovierailujen ja suurten yleisötapahtumien yhteydessä siirrellään jatkossakin poliisin henkilöstöä alueelta toiselle, ja Puolustusvoimat voi tarjota virka-apua, jos kyse on esimerkiksi uhasta, jonka torjumiseen poliisin suorituskyky ei yksin riitä.

Tämä reservi olisi siis osa poliisiorganisaatiota, ja reservi otettaisiin käyttöön vain, jos se olisi välttämätöntä poliisin voimavarojen turvaamiseksi. Päätöksen käyttöönotosta ja käytön päättämisestä tekisi siis sisäministeri poliisin ylijohdajan esityksestä.

Reservipoliisin tehtävät olisivat poliisin tehtäviä, ja reservipoliisi voisi käyttää poliisin toimivaltuuksia. Poliisiopiskelijat toimisivat kuitenkin vakinaisessa virassa olevan poliisin valvonnassa ja reaaliaikaisessa johdossa.

Reservipoliisin koulutus ja osaamisen ajantasaisuus ovat tärkeä osa toimivaa reserviä ja sitä, että tätä nyt jatkossa myös käytettäisiin.

Tämä esitys sisältää myös reservistä erillisenä asiana muutoksen, joka koskee poliisin ylempään ammattikorkeakoulututkinnon kelpoisuusvaatimuksia, mutta en siihen nyt puheenvuorossani mene, vaan tervehdin tyytyväisyydellä sitä, että sisäministeri Mari Rantanen tämän odotetun uudistuksen nyt maaliin vie.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

13.21 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Tässä on pidetty erittäin hyviä puheenvuoroja tämän lain sisällöstä, joka jo aiemmin ensimmäisessä käsittelyssä onkin päätetty. Nyt toisessa käsittelyssä voimme koko eduskunta yksimielisesti hyvillä mielin hyväksyä tämän hallintovaliokunnan hyvän mietinnön mainiosta lakiesityksestä, jossa todella tämä reservipoliisikäytäntö luodaan. Tämä on tärkeä osa sekä Suomen sisäisen turvallisuuden vahvistamista että tässä maailmanajassa, jossa elämme, osaltaan myös ulkoisen turvallisuutemme eteen tehtävää työtä.

Punkt i protokollet PR 48/2026 rd

Emme valitettavasti elä Euroopassa enää sellaista rauhanaikaa, johon aiempina vuosikymmeninä olemme tottuneet. Venäjän laitton hyökkäyssota, hirvittävä tuhoamissota, riehuu Ukrainassa jo viidettä vuotta, ja se on sellaista perinteistä sotaa, millaiseksi sodan julmat kasvot on aiempinakin vuosikymmeninä tunnustettu. Mutta valitettavasti Venäjä käy myös eräänlaista hybridisotaa lainsäädännön varjo- ja katvealueilla, millä se pyrkii horjuttamaan länsimaisia yhteiskuntia käyttämällä hyväksi erilaisia omankin lainsäädäntömme heikkouksia. Kun me kuitenkin toimimme lainsäädännön puitteissa kaikissa tilanteissa, niin viranomaistemme toimivaltuudet mutta myöskin resurssit on mitoitettu ja asetettu rauhanajan lainsäädännön mukaisiksi. Näin ollen esimerkiksi turvallisuudesta vastaa lähtökohtaisesti tietysti poliisiviranomainen, ja myös tilanteen eri tavoin kiristyessä tai vaikkapa erilaisten hybridioperaatioiden kohdatessa sen lisäksi, mitä tässä mainiot kollegat, esimerkiksi viimeisenä edustaja Heinonen, näistä aivan normaaleistakin rauhanajan tilanteista tuossa kertoivat, on tärkeää, että poliisilla on sitten kykyä kasvattaa tätä omaa toimintavalmiuttaan, ja sillä, että tällaista reserviä on olemassa, pystytään ehkä jo ennalta ehkäisemään myös niitä haitallisia vaikutusyrityksiä, joita Suomea kohtaan voitaisiin suunnitella. Kaikissa tilanteissa on tärkeää, että viranomaistemme toimivaltuudet ja myöskin resurssit ovat riittävät sen kaikkein tärkeimmän tehtävän täyttämiseen, että pidämme Suomen turvassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

13.23 Veijo Niemi ps: Arvoisa herra puhemies! Suunnitelma reservipoliisista on todella hyvä. Tulee aikoja, jolloin ihan vääjäämättä meillä on oltava käytössä tällaisia lisäjoukkoja, mutta pyydän, että tässä myös huomioidaan se, että tämän hallituskauden ohjelmassahan on olemassa se, että poliisin htv-määrä nostetaan tämän hallituskauden loppuun 8 000 poliisiin. Tämä ei saa missään tapauksessa sitä korvata.

Jo aiemmin, vuonna 2015, kun itsekin vielä olin poliisihommissa ja Suomeen tuli turvapaikanhakijoita se noin 35 000 henkeä, itsekin tuolla Pirkanmaalla suoritin paljon näitten ihmisten kuulusteluja ja maastapoistoja ja meillä oli mahdollisuus ottaa reserviin hiljattain eläköityneitä poliiseja, jotka tekivät näitä kuulustelu- ynnä muita tehtäviä ja olivat apuna näissä maastapoistokuljetuksissa. Tämä on ihan hyvä ajatus. Mutta esimerkiksi edustaja Heinosen mainitsema, että voitaisiin käyttää kuokkavierastapauksissa: hieman vieroksun kyllä sitä, että eläkepoliisit menisivät tuonne, missä todellakin tarvitaan kyllä meidän niin sanottuja jouha-joukkoja eikä reservipoliiseja — enemmän ehkä kuulustelu- ynnä muihin tehtäviin.

Tietysti täytyy muistaa historian havinasta sekin, että ennen vanhaanhan liikkuva poliisi oli nimeltään nimenomaan myöskin poliisin reservipoliisi.

Tämä on todella hyvä ajatus, jos tämä saadaan. Se täydennyspoliisikuviohan ei koskaan toteutunut, vaikka siihen tuli innokkaita miehiä. Toivottavasti tähän tulee väkeä ja saadaan tämä asia ajan tasalle. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

13.25 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Kiitos poliisiedustaja Niemelle hyvästä puheenvuorosta. Haluan itse nyt alleviivata sitä, että en ajatellut niin, että he olisivat siellä niissä kovimmissa tehtävissä, vaan antaisivat tilaa sille, että meidän aktiivipoliisit voivat

Punkt i protokollet PR 48/2026 rd

mennä sinne tiukimpaan paikkaan, valvoisivat, seuraisivat tilannetta kauempana. Ehkä tällä tavalla varmasti tämä reservipoliisi voisi toimia vaikkapa niissä kuokkavierastilanteissa, missä ääriyasemmistö häiriköi, tai toisaalta sitten joku toinen ääriliike jossain muualla. Haluan tämän nyt tähän loppuun vielä alleviivata.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände lagförslag 1—3 i proposition RP 16/2026 rd utifrån beslutet i första behandlingen. Andra behandlingen av lagförslagen avslutades. Ärendet slutbehandlat.